# T094 ATĐ 6 (26) Luận A Tỳ Đạt Ma Đại Tỳ Bà Sa Q172-Định Uẩn-Luận về Nhiếp

*Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)*

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 172 361

LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA
QUYEÅN 172

LUAÄN VEÀ NHIEÁP (Phaàn 7)

Hoûi: Naêm Uaån, naêm Thuû uaån, naêm neõo, naêm Dieäu duïc, naêm Hoïc xöù, döïa vaøo Ñònh naøo maø dieät? Ñaùp: Saéc uaån, Saéc thuû uaån döïa vaøo boán ñòa hoaëc laø Vò chí maø dieät; boán Uaån, boán Thuû uaån, neõo trôøi döïa vaøo baûy ñòa hoaëc laø Vò chí maø dieät; coøn laïi boán neõo, naêm Dieäu duïc, naêm Hoïc xöù döïa vaøo Vò chí maø dieät. Trong naøy, naêm Uaån-naêm Thuû uaån, noùi roäng ra nhö phaåm luaän veà Thaäp Moân. Nhöng maø Saéc uaån heä thuoäc naêm ñòa vaø khoâng heä thuoäc, Saéc thuû uaån chæ heä thuoäc naêm ñòa. Hai loaïi naøy cuøng döïa vaøo boán ñòa hoaëc laø Vò chí maø dieät, ñoù laø heä thuoäc coõi Duïc thì döïa vaøo Ñònh Vò chí maø dieät, cho ñeán heä thuoäc Tónh löï thöù tö thì döïa vaøo boán Tónh löï-Ñònh Vò chí-Tónh löï trung gian vaø Caän phaàn Khoâng voâ bieân xöù maø dieät. Nhöng trong naøy ñaõ noùi veà Ñònh, coù ngöôøi noùi: Ñònh voâ laäu. Coù ngöôøi noùi: Ñònh höõu laäu-voâ laäu. Nhö tröôùc ñaõ phaân bieät. Ñaõ noùi veà Dieät, neáu noùi ñaây laø döïa vaøo chuûng loaïi cuûa Dieät maø noùi, thì ñoù laø noùi ñeán Vò chí ñaõ thaâu nhieáp Ñònh Vò chí, Tónh löï trung gian, Caän phaàn cuûa boán ñòa treân, ôû trong Ñònh Vò chí thaâu nhieáp höõu laäu-voâ laäu, cho neân döïa vaøo Ñònh naøy coù theå dieät Saéc uaån-Saéc thuû uaån heä thuoäc coõi Duïc, cho ñeán heä thuoäc Tónh löï thöù tö. Neáu noùi ñaây laø döïa vaøo cöùu caùnh cuûa Dieät maø noùi, thì ñoù laø noùi ñeán Vò chí thaâu nhieáp Ñònh Vò chí-Tónh löï trung gian vaø Caän phaàn Khoâng voâ bieân xöù, ôû trong Ñònh Vò chí thaâu nhieáp voâ laäu, cho neân döïa vaøo Ñònh naøy coù theå dieät Saéc uaån- Saéc thuû uaån heä thuoäc Tónh löï thöù tö. Vì vaäy cho neân noùi laø Saéc uaån-Saéc thuû uaån döïa vaøo boán ñòa hoaëc laø Vò chí maø dieät. Boán Uaån heä thuoäc chín ñòa vaø khoâng heä thuoäc; boán Thuû uaån heä thuoäc chín ñòa. Hai loaïi naøy cuøng döïa vaøo baûy ñòa hoaëc laø Vò chí maø dieät, ñoù laø heä thuoäc coõi Duïc thì döïa vaøo Ñònh Vò chí maø dieät, cho ñeán

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 172 362

heä thuoäc Phi töôûng phi phi töôûng xöù thì döïa vaøo baûy Caên baûn-Ñònh Vò chí-Tónh löï trung gian maø dieät. Nhöng trong naøy ñaõ noùi veà Ñònh, coù ngöôøi noùi: Ñònh voâ laäu. Coù ngöôøi noùi: Ñònh höõu laäu-voâ laäu. Cuõng nhö tröôùc ñaõ phaân bieät. Ñaõ noùi veà Dieät, neáu noùi ñaây laø döïa vaøo chuûng loaïi cuûa Dieät maø noùi, thì ñoù laø noùi ñeán Vò chí ñaõ thaâu nhieáp Ñònh Vò chí, Tónh löï trung gian, Caän phaàn cuûa baûy ñòa treân, ôû trong Ñònh Vò chí thaâu nhieáp höõu laäu-voâ laäu, cho neân döïa vaøo Ñònh naøy coù theå dieät boán Uaån-boán Thuû uaån heä thuoäc coõi Duïc, cho ñeán heä thuoäc Phi töôûng phi phi töôûng xöù. Neáu noùi ñaây laø döïa vaøo cöùu caùnh cuûa Dieät maø noùi, thì ñoù laø noùi ñeán Vò chí thaâu nhieáp Ñònh Vò chí-Tónh löï trung gian, ôû trong Ñònh Vò chí chæ thaâu nhieáp voâ laäu, cho neân döïa vaøo Ñònh naøy coù theå dieät boán Uaån-boán Thuû uaån heä thuoäc Phi töôûng phi phi töôûng xöù. Vì vaäy cho neân noùi laø boán Uaån-boán Thuû uaån döïa vaøo baûy ñòa hoaëc laø Vò chí maø dieät. Naêm neõo, ñoù laø neõo ñòa nguïc(naïi-laïc-ca), baøng sinh, quyû, ngöôøi vaø trôøi. Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Bôûi vì muoán phaân bieät nghóa lyù trong kinh. Nhö trong kinh noùi: “Naêm neõo, ñoù laø neõo ñòa nguïc cho ñeán neõo trôøi.” Trong kinh tuy noùi ra ñieàu naøy, maø khoâng phaân bieät roäng ra, kinh laø nôi nöông töïa caên baûn cuûa luaän naøy, ñieàu gì maø kinh khoâng giaûi thích, thì nay caàn phaûi phaân bieät, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Hoûi: Theå taùnh cuûa neõo (thuù) laø gì? Laø voâ kyù hay laø caû ba loaïi? Neáu laø voâ kyù thì luaän Phaåm Loaïi Tuùc ñaõ noùi neân thoâng hieåu theá naøo? Nhö noùi: “Naêm neõo laø söï tuøy taêng cuûa taát caû tuøy mieân.” Neáu laø caû ba loaïi thì taïi sao caùc neõo khoâng taïp loaïn laãn nhau, ñoù laø neõo ñòa nguïc thaønh töïu nghieäp-phieàn naõo cho ñeán coõi trôøi Tha Hoùa Töï Taïi, cho ñeán coõi trôøi Tha Hoùa Töï Taïi thaønh töïu nghieäp-phieàn naõo cuûa neõo ñòa nguïc? Ñaùp: Neân ñöa ra caùch noùi naøy: Theå cuûa neõo chæ laø voâ phuù voâ kyù. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì caùc neõo khoâng taïp loaïn laãn nhau, nhöng maø luaän Phaåm Loaïi Tuùc ñaõ noùi neân thoâng hieåu theá naøo? Ñaùp: Vaên luaän aáy neân noùi: Boán neõo laø bieán haønh cuûa coõi Duïc vaø tuøy mieân tuøy taêng do Tu maø ñoaïn, neõo trôøi laø bieán haønh cuûa ba coõi vaø tuøy mieân tuøy taêng do Tu maø ñoaïn. Nhöng maø khoâng ñöa ra caùch noùi naøy, thì neân bieát laø ngöôøi tuïng sai laàm. Coù ngöôøi noùi: Luaän aáy noùi chung veà quyeán thuoäc cuûa naêm neõo, ñoù laø taâm töông öng vôùi phieàn naõo cuûa naêm Boä ôû phaàn vò tieán vaøo thai, bôûi vì taâm aáy laø söï tuøy taêng cuûa taát caû tuøy mieân.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 172 363

Coù ngöôøi noùi: Theå cuûa neõo bao goàm thieän-nhieãm vaø voâ kyù. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì luaän Phaåm Loaïi Tuùc ñaõ noùi deã daøng thoâng hieåu, taïi sao caùc neõo khoâng taïp loaïn laãn nhau? Ñaùp: Neáu bôûi vì thaønh töïu thì coù taïp loaïn, neáu bôûi vì hieän haønh thì khoâng coù taïp loaïn, nghóa laø neõo ñòa nguïc ñoái vôùi nghieäp-phieàn naõo cuûa neõo ñòa nguïc thì thaønh töïu maø cuõng hieän haønh, ñoái vôùi nghieäp-phieàn naõo cho ñeán coõi trôøi Tha Hoùa Töï Taïi thì

thaønh töïu maø khoâng hieän haønh; cho ñeán coõi trôøi Tha Hoùa Töï Taïi ñoái vôùi nghieäp-phieàn naõo cuûa coõi trôøi Tha Hoùa Töï Taïi thì thaønh töïu maø cuõng hieän haønh, ñoái vôùi nghieäp-phieàn naõo cho ñeán neõo ñòa nguïc thì thaønh töïu maø khoâng hieän haønh. Vì vaäy cho neân caùc neõo khoâng coù loãi taïp loaïn laãn nhau. Lôøi bình: Neân noùi Theå cuûa neõo chæ laø voâ phuù voâ kyù. Vì sao bieát nhö vaäy? Nhö trong kinh noùi: "Toân giaû Xaù-lôïi-töû noùi nhö vaäy: Neáu luùc caùc laäu cuûa ñòa nguïc hieän roõ ôû tröôùc maét, thì taïo taùc taêng tröôûng thuaän theo nghieäp nhaän laáy ôû ñòa nguïc, thaân-ngöõ-yù luùc aáy bôûi vì ueá tröôïc, cho neân nhaän laáy naêm uaån dò thuïc ôû trong Naïi-laïc-ca. Dò thuïc khôûi leân roài goïi laø Naïi-laïc-ca, tröø ra naêm uaån naøy, Naïi-laïc-ca aáy cuõng khoâng coù theå ñaït ñöôïc; cho ñeán neõo trôøi noùi cuõng nhö vaäy." Vì vaäy cho neân bieát Theå cuûa neõo chæ laø voâ phuù voâ kyù. Hoûi: Ñaõ bieát Theå cuûa neõo chæ laø voâ phuù voâ kyù, trong ñoù laø chæ rieâng dò thuïc, hay laø bao goàm nuoâi lôùn? Neáu chæ laø dò thuïc thì luaän Phaåm Loaïi Tuùc ñaõ noùi neân thoâng hieåu theá naøo? Nhö noùi: "Naêm neõo thaâu nhieáp naêm Uaån-möôøi hai Xöù-möôøi taùm Giôùi, bôûi vì Thanh xöù-Thanh giôùi khoâng phaûi laø dò thuïc." Neáu bao goàm nuoâi lôùn thì Theå cuûa neõo taïp loaïn, bôûi vì trong neõo ngöôøi cuõng coù theå daãn daét khôûi leân nuoâi lôùn Ñaïi chuûng caùc caên cuûa coõi Saéc? Ñaùp: Neân ñöa ra caùch noùi naøy: Theå taùnh cuûa caùc neõo chæ laø dò thuïc. Hoûi: Phaåm Loaïi Tuùc ñaõ noùi neân thoâng hieåu theá naøo? Ñaùp: Vaên luaän aáy neân noùi: Naêm neõo thaâu nhieáp naêm Uaån-möôøi moät Xöù-phaàn ít cuûa möôøi baûy Giôùi. Nhöng maø khoâng ñöa ra caùch noùi naøy, thì neân bieát laø ngöôøi tuïng sai laàm. Coù ngöôøi noùi: Luaän aáy noùi chung veà quyeán thuoäc cuûa naêm neõo, caûm ñeán nghieäp cuûa naêm neõo vaø coù theå phoøng hoä, khoâng phaûi laø chæ noùi veà neõo, cho neân khoâng coù loãi. Nhöng bôûi vì giôùi haïn cuûa phieàn naõo coù sai bieät, bôûi vì neõo cuûa uaån dò thuïc coù sai bieät, cho neân Theå cuûa neõo chæ laø dò thuïc. Hoûi: Vì sao goïi laø neõo, neõo laø nghóa gì?

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 172 364

Ñaùp: nghóa veà nôi höôùng ñeán laø nghóa cuûa neõo, laø nôi maø caùc höõu tình phaûi höôùng ñeán, phaûi sinh ra, nôi tieán vaøo thai, cho neân goïi laø neõo. Ñaõ noùi toång quaùt veà caùc neõo, nay seõ noùi ñeán töôùng khaùc nhau cuûa töøng neõo aáy. Hoûi: Theá naøo laø neõo Naïi-laïc-ca? Ñaùp: Caùc Naïi-laïc-ca cuøng moät loaïi Chuùng ñoàng phaàn laøm baïn, nöông töïa ñaït ñöôïc-söï vieäc ñaït ñöôïc-nôi choán ñaït ñöôïc, vaø ñaõ sinh ra Saéc-Thoï-Töôûng-Haønh-Thöùc voâ phuù voâ kyù cuûa Naïi-laïc-ca, thì goïi laø neõo Naïi-laïc-ca. Trong naøy, cuøng moät loaïi Chuùng ñoàng phaàn laøm baïn, laø hieån baøy veà Chuùng ñoàng phaàn cuûa neõo aáy; nöông töïa ñaït ñöôïc-söï vieäc ñaït ñöôïc- nôi choán ñaït ñöôïc, laø hieån baøy veà Uaån-Xöù-Giôùi ñaït ñöôïc cuûa neõo aáy; vaø ñaõ sinh ra Saéc-Thoï-Töôûng-Haønh-Thöùc voâ phuù voâ kyù cuûa Naïi-laïc-ca, hieån baøy veà töï Theå cuûa neõo aáy laø dò thuïc chöù khoâng phaûi laø gì khaùc. Hoûi: Vì sao neõo aáy goïi laø Naïi-laïc-ca? Ñaùp: Bôûi vì laø nôi höôùng ñeán cuûa Naïi-laïc-ca, bôûi vì Naïi-laïc-ca laø voán coù, cho neân goïi laø Naïi-laïc-ca. Caùc höõu tình ôû neõo aáy

khoâng coù vui söôùng, khoâng coù yeâu thích, khoâng coù yù vò, khoâng coù lôïi ích, khoâng coù möøng vui, cho neân goïi laø Naïi-laïc-ca. Hoaëc coù ngöôøi noùi: bôûi vì neõo aáy vaøo luùc tröôùc, taïo taùc taêng tröôûng lôùn maïnh veà haønh aùc cuûa thaân-ngöõ-yù hung baïo taøn aùc, höôùng ñeán neõo aáy-sinh veà neõo aáy, laøm cho noái tieáp nhau sinh vaøo neõo aáy, cho neân goïi laø Naïi-laïc-ca. Coù ngöôøi noùi: Naïi-laïc-ca laø giaû danh-giaû töôûng, danh thi thieát- töôûng thi thieát, taát caû danh-töôûng ñeàu tuøy theo yù muoán maø laäp ra, khoâng nhaát ñònh phaûi nhö nghóa. Coù ngöôøi noùi: Neõo aáy bôûi vì thaáp heøn, cho neân goïi laø Naïi-laïc-ca, nghóa laø trong naêm neõo khoâng coù neõo naøo thaáp heøn nhö neõo aáy. Coù ngöôøi noùi: Neõo aáy bôûi vì ngaõ chuùi xuoáng, cho neân goïi laø Naïi- laïc-ca. Nhö coù tuïng noùi: “Ngaõ chuùi xuoáng rôi vaøo ñòa nguïc, chaân phía treân ñaàu quay xuoáng döôùi, Bôûi vì phæ baùng caùc vò Tieân, öa vaéng laëng tu haønh khoå haïnh.” Coù ngöôøi noùi: Naïi-laïc goïi laø ngöôøi, Ca goïi laø aùc; ngöôøi aùc sinh vaøo nôi aáy, cho neân goïi laø Naïi-laïc-ca. Coù ngöôøi noùi: Laïc-ca goïi laø coù theå vui, Naïi laø nghóa cuûa khoâng theå; nôi aáy khoâng coù theå vui, cho neân goïi laø Naïi-laïc-ca. Coù ngöôøi noùi: Laïc-ca goïi laø vui söôùng, Naïi laø nghóa cuûa phaù hoûng;



nôi aáy phaù hoûng vui söôùng, cho neân goïi laø Naïi-laïc-ca. Coù ngöôøi noùi: Laïc-ca goïi laø nôi quay veà, Naïi laø nghóa cuûa khoâng coù; höõu tình nôi aáy bò khoå ñau choàng chaát böùc baùch, khoâng coù nôi quay veà, cho neân goïi laø Naïi-laïc-ca. Coù ngöôøi noùi: Laïc-ca goïi laø cöùu giuùp, Naïi laø nghóa cuûa khoâng coù; höõu tình nôi aáy bò khoå ñau choàng chaát böùc baùch, khoâng coù ai cöùu giuùp, cho neân goïi laø Naïi-laïc-ca. Hoûi: Vì sao neõo aáy thaáp nhaát-lôùn nhaát thì goïi laø voâ giaùn? Ñaùp: Ñoù laø giaû danh-giaû töôûng, danh thi thieát-töôûng thi thieát, taát caû danh-töôûng ñeàu tuøy theo yù muoán maø laäp ra, khoâng nhaát ñònh phaûi nhö nghóa. Neõo aáy hoaëc goïi laø traêm caùi ñinh ghim vaøo thaân, hoaëc goïi laø nôi tieáp xuùc vôùi saùu noãi khoå, hoaëc goïi laø töï mình nhaän laáy Khoå thoï, hoaëc goïi laø voâ giaùn, tuy cuõng coù giaùn ñoaïn maø möôïn noùi laø khoâng coù giaùn ñoaïn (voâ giaùn). Coù ngöôøi noùi: nôi aáy luoân luoân nhaän laáy Khoå thoï, khoâng coù vui söôùng laøm giaùn ñoaïn, cho neân goïi laø voâ giaùn. Hoûi: Trong ñòa nguïc khaùc leõ naøo coù nhaän laáy dò thuïc vui söôùng cuûa ca muùa-aên uoáng, cho neân khoâng goïi laø voâ giaùn chaêng? Ñaùp: trong ñòa nguïc khaùc tuy khoâng coù dò thuïc vui söôùng, maø coù ñaúng löu vui söôùng. Nhö luaän Thi Thieát noùi: “Trong ñòa nguïc Ñaúng Hoaït, coù luùc gioù maùt thoåi ñeán laøm cho maùu thòt sinh trôû laïi, coù luùc phaùt ra aâm thanh xöôùng to raèng: Cuøng soáng laïi. Luùc aáy caùc höõu tình boãng nhieân soáng laïi.” Chæ vaøo luùc maùu thòt sinh ra vaø luùc soáng laïi nhö vaäy, taïm thôøi sinh ra vui söôùng laøm giaùn ñoaïn Khoå thoï, cho neân khoâng goïi laø voâ giaùn. Coù ngöôøi noùi: Raát nhieàu höõu tình taïo taùc nghieäp aùc noái tieáp nhau sinh vaøo nôi aáy, ñaày khaép nôi aáy cho neân goïi laø voâ giaùn. Lôøi bình: Khoâng neân ñöa ra caùch noùi naøy, bôûi vì ngöôøi sinh vaøo ñòa nguïc khaùc thì nhieàu, sinh vaøo ñòa nguïc voâ giaùn thì ít. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì ngöôøi taïo taùc taêng tröôûng nghieäp aùc cuûa thaân-ngöõ-yù thuoäc phaåm

Thöôïng môùi sinh vaøo nôi aáy. Höõu tình taïo taùc taêng tröôûng nghieäp aùc thuoäc phaåm Thöôïng sinh vaøo nôi aáy thì ít, taïo taùc taêng tröôûng nghieäp aùc thuoäc phaåm Trung-Haï sinh vaøo ñòa nguïc khaùc thì nhieàu. Nhö ngöôøi taïo taùc taêng tröôûng nghieäp thieän thuoäc phaåm Thöôïng sinh ñeán coõi Höõu Ñaûnh thì ít, taïo taùc taêng tröôûng nghieäp thieän thuoäc phaåm Trung-Haï sinh vaøo nôi khaùc thì nhieàu. Neân ñöa ra caùch noùi naøy: Do taïo taùc taêng tröôûng nghieäp baát thieän taêng thöôïng, sinh vaøo nôi aáy maø mang laáy thaân hình to lôùn, moãi moät höõu



tình chieám laáy nhieàu nôi choán, trong ñoù khoâng coù keõ hôû, cho neân goïi laø voâ giaùn. Hoûi: Ñòa nguïc ôû nôi naøo? Ñaùp: Phaàn nhieàu ôû phía döôùi chaâu Thieäm Boä naøy. Hoûi: An laäp nhö theá naøo? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi: Töø chaâu naøy xuoáng phía döôùi boán vaïn Du- thieän-na laø ñeán ñòa nguïc voâ giaùn naøy. Ñòa nguïc voâ giaùn doïc ngang cao thaáp ñeàu hai vaïn Du-thieän-na. Tieáp theo phía treân trong moät vaïn chín ngaøn Du-thieän-na, an laäp baûy ñòa nguïc khaùc. Ñoù laø tieáp theo phía treân coù ñòa nguïc Cöïc Nhieät, tieáp theo phía treân coù ñòa nguïc Nhieät, tieáp theo phía treân coù ñòa nguïc Ñaïi Haøo Khieáu, tieáp theo phía treân coù ñòa nguïc Haøo Khieáu, tieáp theo phía treân coù ñòa nguïc Chuùng Hôïp, tieáp theo phía treân coù ñòa nguïc Haéc Thaèng, tieáp theo phía treân coù ñòa nguïc Ñaúng Hoaït. baûy ñòa nguïc naøy, moãi moät ñòa nguïc doïc ngang moät vaïn Du-thieän-na. Tieáp theo phía treân coøn coù moät ngaøn Du-thieän-na, naêm traêm Du-thieän- na laø ñaát seùt traéng, naêm traêm Du-thieän-na laø buøn. Coù ngöôøi noùi: Töø chaâu naøy xuoáng phía döôùi boán vaïn Du-thieän-na laø ñeán ñòa nguïc voâ giaùn. Ñòa nguïc voâ giaùn naøy doïc ngang cao thaáp ñeàu hai vaïn Du-thieän-na. Tieáp theo phía treân coù ba vaïn naêm ngaøn Du-thieän- na, an laäp baûy ñòa nguïc khaùc, moãi moät ñòa nguïc doïc ngang cao thaáp ñeàu naêm ngaøn Du-thieän-na. Tieáp theo phía treân coøn coù naêm ngaøn Du-thieän- na, moät ngaøn Du-thieän-na laø ñaát maøu xanh, moät ngaøn Du-thieän-na laø ñaát maøu vaøng, moät ngaøn Du-thieän-na laø ñaát maøu ñoû, moät ngaøn Du-thieän-na laø ñaát maøu traéng, naêm traêm Du-thieän-na laø ñaát seùt traéng, naêm traêm Du- thieän-na laø buøn. Coù ngöôøi noùi: Ñòa nguïc voâ giaùn naèm ôû chính giöõa, baûy ñòa nguïc khaùc bao boïc xung quanh, nhö thoân laøng ngaøy nay bao boïc xung quanh khu thaønh lôùn. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì luaän Thi Thieát noùi neân hieåu theá naøo? Nhö noùi: “Chu vi chaâu Thieäm Boä laø saùu ngaøn Du-thieän-na, moãi moät ñòa nguïc laø ba Du-thieän-na röôõi.” Moãi moät ñòa nguïc vôùi möùc löôïng roäng lôùn aáy, laøm sao ôû phía döôùi chaâu naøy coù theå dung naïp laãn nhau? Nhö coù tuïng noùi: “Maët ñaát laø saét noùng nhö maùu, löûa höøng höïc luoân luoân buøng leân, Traûi roäng haøng traêm Du-thieän-na, ngoïn löûa ñoát chaùy khaép moïi nôi.” Ñaùp: Chaâu Thieäm Boä naøy treân nhoïn döôùi roäng, gioáng nhö ñoáng luùa, cho neân coù theå dung naïp ñöôïc. Vì vaäy trong kinh noùi: “Boán bieån

roäng caøng ñi vaøo caøng saâu.” Vaû laïi, moãi moät ñòa nguïc lôùn coù möôøi saùu loaïi taêng theâm, ñoù laø ñeàu coù boán coång. Beân ngoaøi moãi moät coång ñeàu coù boán loaïi taêng theâm: 1. Taêng theâm tro noùng, ñoù laø trong loaïi taêng theâm naøy tro noùng ngaäp ñeán ñaàu goái. 2. Taêng theâm xaùc cheát vaø phaân dô, ñoù laø trong loaïi taêng theâm naøy chöùa ñaày xaùc cheát vaø phaân dô nhaõo nheït. 3. Taêng theâm dao nhoïn, ñoù laø trong loaïi taêng theâm naøy laïi coù ba loaïi, moät laø ñöôøng ñi baèng löôõi dao, nghóa laø ôû trong naøy duøng löôõi dao ngöûa leân traûi khaép nôi ñeå laøm ñöôøng ñi; hai laø khu röøng laù baèng kieám, nghóa laø phía treân khu röøng naøy duøng toaøn löôõi kieám saéc nhoïn ñeå laøm laù caây; ba laø khu röøng gai nhoïn baèng saét, nghóa laø trong khu röøng naøy coù gai baèng saét nhoïn daøi möôøi saùu ngoùn tay, ba loaïi nhö ñöôøng ñi baèng löôõi dao… tuy khaùc nhau maø cuøng laø saét theùp cho neân thuoäc veà moät taàng. 4. Taêng theâm soâng noùng, ñoù laø trong loaïi taêng theâm naøy coù nöôùc muoái maën raát noùng. Cuøng vôùi ñòa nguïc chính thì thaønh möôøi baûy. Nhö vaäy, taùm ñòa nguïc lôùn cuøng vôùi caùc quyeán thuoäc, thì coù moät traêm ba möôi saùu loaïi, cho neân trong kinh noùi coù moät traêm ba möôi saùu Naïi-laïc- ca. Hoûi: Vì sao ñòa nguïc quyeán thuoäc laïi goïi laø taêng theâm? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi: Trong ñòa nguïc chính tröøng trò caùc höõu tình baèng moät loaïi duïng cuï khoå ñau, trong caùc ñòa nguïc quyeán thuoäc naøy tröøng trò caùc höõu tình baèng caùc loaïi duïng cuï khoå ñau, cho neân goïi laø taêng theâm. Vì vaäy trong kinh Thieân Söù noùi: “Trong caùc ñòa nguïc quyeán thuoäc duøng caùc loaïi duïng cuï khoå ñau ñeå tröøng trò ngöôøi coù toäi.” Coù ngöôøi noùi: Ñaây laø nôi taêng theâm Khoå thoï, cho neân goïi laø taêng theâm, nghóa laø bôûi vì trong ñòa nguïc chính bò böùc baùch khoán khoå roài, laïi ôû nôi naøy tieáp tuïc gaëp phaûi khoå ñau, khoâng phaûi laø noùi ñeán nhieàu loaïi duïng cuï khoå ñau thì goïi laø taêng theâm, bôûi vì trong ñòa nguïc chính cuõng nhieàu loaïi duïng cuï khoå ñau. Trong luaän Thi Thieát noùi: “ Trong ñòa nguïc quyeán thuoäc chæ coù moät loaïi tro noùng…” Hoûi: Binh lính ôû caùc ñòa nguïc, laø thuoäc veà soá höõu tình, hay laø thuoäc veà soá phi höõu tình? Neáu laø thuoäc veà soá höõu tình, thì hoï taïo nhieàu ñieàu aùc, laïi nhaän laáy dò thuïc ôû nôi naøo? Neáu laø thuoäc veà soá phi höõu tình, thì Ñaïi ñöùc Phaùp Thieän ñang tuïng neân hieåu theá naøo? Nhö noùi: “Taâm thöôøng chaát chöùa noãi giaän döõ, thích taäp hôïp caùc loaïi nghieäp aùc, Thaáy ngöôøi khaùc khoå sinh vui söôùng, cheát laøm quaân lính cuûa Dieãm

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 172 368

Ma.” Ñaùp: Coù ngöôøi noùi: Laø thuoäc veà soá höõu tình. Hoûi: Hoï taïo nhieàu ñieàu aùc, laïi nhaän laáy dò thuïc ôû nôi naøo? Ñaùp: Nhaän laáy ngay nôi ñòa nguïc aáy, bôûi vì trong ñoù vaãn coøn dung naïp dò thuïc raát naëng nhö caùc nghieäp voâ giaùn, huoáng laø loaïi naøy hay sao? Coù ngöôøi noùi: Loaïi naøy laø thuoäc veà soá phi höõu tình, bôûi vì löïc taêng thöôïng do nghieäp cuûa nhöõng ngöôøi toäi, laøm cho phi höõu tình hieän haønh töïa nhö höõu tình, duøng caùc duïng cuï khoå ñau laøm haïi thaân theå cuûa hoï. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì Ñaïi ñöùc Phaùp Thieän ñang tuïng neân hieåu theá naøo? Ñaùp: Ñieàu naøy khoâng nhaát ñònh phaûi thoâng hieåu, bôûi

vì khoâng phaûi laø trong ba Taïng (toá-ñaùt-laõm, tyø-naïi-da, a-tyø-ñaït-ma) ñaõ noùi, chæ laø vaên tuïng soaïn ra, noùi ñeán vaên tuïng soaïn ra thì hoaëc laø taêng-hoaëc laø giaûm, khoâng nhaát ñònh phaûi nhö nghóa, ñaâu caàn phaûi thoâng hieåu? Neáu nhaát ñònh phaûi thoâng hieåu, thì ñieàu aáy coù yù rieâng, nghóa laø neáu duøng xieàng xích troùi chaët höõu tình môùi sinh vaøo ñòa nguïc, ñöa ñeán choã cuûa Dieãm Ma Vöông, thì ñoù laø thuoäc veà soá höõu tình; neáu duøng caùc loaïi duïng cuï khoå ñau ôû trong ñòa nguïc laøm haïi höõu tình, thì ñoù laø thuoäc veà soá phi höõu tình. Ñaïi ñöùc döïa vaøo soá höõu tình ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Phía döôùi chaâu Thieäm Boä coù ñòa nguïc lôùn, phía treân chaâu Thieäm Boä cuõng coù ñòa nguïc phuï thuoäc, vaø ñòa nguïc ñôn ñoäc hoaëc laø ôû trong hang nuùi, hoaëc laø ôû treân ñænh nuùi, hoaëc laø ôû giöõa ñoàng hoang, hoaëc laø ôû giöõa hö khoâng; ôû ba chaâu khaùc chæ coù ñòa nguïc phuï thuoäc vaø ñòa nguïc ñôn ñoäc, chöù khoâng coù ñòa nguïc lôùn. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì chæ coù ngöôøi ôû chaâu Thieäm Boä laøm ñieàu thieän thì maïnh meõ nhanh nhaïy, maø hoï gaây ra nghieäp aùc laïi cuõng maïnh meõ nhanh nhaïy, chöù khoâng phaûi laø chaâu khaùc. Coù ngöôøi noùi: Chaâu Baéc Caâu-loâ cuõng khoâng coù ñòa nguïc phuï thuoäc..., bôûi vì nôi naøy nhaän laáy quaû cuûa nghieäp thuaàn tònh. Hoûi: Neáu chaâu khaùc khoâng coù ñòa nguïc lôùn, thì caùc höõu tình ôû nôi aáy taïo nghieäp voâ giaùn, ñoaïn döùt caên thieän..., seõ nhaän laáy dò thuïc ôû nôi naøo? Ñaùp: Nhaän laáy ngay nôi ñòa nguïc lôùn ôû phía döôùi chaâu Thieäm Boä naøy. Hoûi: Thaân hình cuûa höõu tình ñòa nguïc nhö theá naøo? Ñaùp: Thaân hình cuûa höõu tình nôi aáy gioáng nhö loaøi ngöôøi. Hoûi: Ngoân ngöõ cuûa höõu tình ñòa nguïc nhö theá naøo? Ñaùp: Luùc höõu tình aáy môùi sinh ra ñeàu laø Thaùnh ngöõ, veà sau nhaän



chòu khoå ñau, tuy phaùt ra caùc loaïi aâm thanh nhaän chòu ñau khoå, thaäm chí khoâng coù moät töø naøo coù theå roõ raøng, maø chæ coù aâm thanh cuûa söï ñaâm chaët raùch toaïc. Hoûi: Theá naøo laø neõo baøng sinh? Ñaùp: Caùc baøng sinh cuøng moät loaïi Chuùng ñoàng phaàn laøm baïn, nöông töïa ñaït ñöôïc-söï vieäc ñaït ñöôïc-nôi choán ñaït ñöôïc, vaø ñaõ sinh ra Saéc-Thoï- Töôûng-Haønh-Thöùc voâ phuù voâ kyù cuûa baøng sinh, thì goïi laø neõo baøng sinh. Giaûi thích nhö tröôùc. Hoûi: Vì sao neõo aáy goïi laø baøng sinh? Ñaùp: Thaân hình loaøi aáy naèm ngang cho neân ñi cuõng ngang, bôûi vì ñi ngang cho neân thaân hình cuõng ngang, vì vaäy goïi laø baøng sinh. Coù ngöôøi noùi: Baøng sinh laø giaû danh-giaû töôûng, danh thi thieát-töôûng thi thieát, taát caû danh-töôûng ñeàu tuøy theo yù muoán maø laäp ra, khoâng nhaát ñònh phaûi nhö nghóa. Coù ngöôøi noùi: Caùc höõu tình aáy do taïo taùc taêng tröôûng lôùn maïnh veà haønh aùc cuûa thaân-ngöõ-yù ngu si, höôùng ñeán neõo aáy-sinh veà neõo aáy, laøm cho noái tieáp nhau sinh vaøo neõo aáy, cho neân goïi laø baøng sinh. Coù ngöôøi noùi: Neõo aáy bôûi vì toái taêm chaäm chaïp, cho neân goïi laø baøng sinh, nghóa laø trong taát caû caùc neõo khoâng coù neõo naøo khoâng coù trí gioáng nhö neõo aáy. Coù ngöôøi noùi: Löu chuyeån khaép moïi nôi, cho neân goïi laø baøng sinh, nghóa laø loaøi naøy ôû khaép naêm neõo ñeàu coù. Trong neõo Naïi-laïc-ca, coù loaøi khoâng coù chaân, nhö loaøi truøng Nöông-cöû-tra...; coù loaøi

hai chaân, nhö loaøi chim moû saét...; coù loaøi boán chaân, nhö loaøi choù Haéc-baùc...; coù loaøi nhieàu chaân, nhö loaøi traêm chaân... ÔÛ trong neõo quyû coù loaøi khoâng coù chaân, nhö loaøi raén ñoäc...; coù loaøi hai chaân, nhö loaøi quaï-dieàu haâu...; coù loaøi boán chaân, nhö loaøi hoà li-voi- ngöïa...; coù loaøi nhieàu chaân, nhö loaøi saùu chaân-traêm chaân. ÔÛ trong ba chaâu cuûa neõo ngöôøi, coù loaøi khoâng coù chaân, nhö taát caû caùc loaøi truøng ñi laïi baèng buïng; coù loaøi hai chaân, nhö loaøi chim Hoàng- chim Nhaïn...; coù loaøi boán chaân, nhö loaøi voi-ngöïa...; coù loaøi nhieàu chaân, nhö loaøi traêm chaân. ÔÛ trong chaâu Baéc Caâu-loâ, coù loaøi hai chaân, nhö loaøi chim Hoàng- chim Nhaïn...; coù loaøi boán chaân, nhö loaøi voi-ngöïa...; khoâng coù loaøi khoâng coù chaân vaø loaøi nhieàu chaân, bôûi vì chaâu aáy laø nôi nhaän laáy quaû cuûa ng- hieäp khoâng coù naõo haïi. Trong coõi trôøi Töù Ñaïi Vöông Chuùng vaø coõi trôøi Tam Thaäp Tam, coù loaøi hai chaân, nhö loaøi chim Dieäu Saéc...; coù loaøi boán chaân, nhö loaøi



voi-ngöïa...; nhöõng loaøi khaùc giaûi thích nhö tröôùc. Trong boán coõi trôøi phía treân, chæ coù loaøi hai chaân, nhö loaøi chim Dieäu Saéc...; nhöõng loaøi khaùc ñeàu khoâng coù, bôûi vì coõi trôøi Khoâng Cö laø nôi thuø thaéng vi dieäu. Hoûi: Nôi aáy neáu khoâng coù loaøi voi-ngöïa..., thì laáy gì laøm phöông tieän ñi laïi? Cuõng nghe chö Thieân coõi aáy cöôõi voi-ngöïa..., vì sao noùi khoâng coù? Ñaùp: Nhôø vaøo löïc phöôùc nghieäp cuûa chö Thieân coõi aáy, laøm thaân hình caùc loaøi voi-ngöïa thuoäc soá phi höõu tình, maø laøm phöông tieän ñi laïi ñeå töï mình vui thuù. Hoûi: Baøng sinh luùc ñaàu ôû nôi naøo? Ñaùp: Nôi cö truù luùc ñaàu ôû trong bieån roäng, veà sau löu chuyeån ôû khaép caùc neõo. Hoûi: Thaân hình cuûa loaøi aáy nhö theá naøo? Ñaùp: Phaàn nhieàu naèm ngang, cuõng coù loaøi thaúng ñöùng, nhö loaøi Khaån-naïi-laïc, Taát-xaù-giaø, Heâ-loâ-saùch-ca... Hoûi: Ngoân ngöõ cuûa loaøi aáy nhö theá naøo? Ñaùp: Luùc kieáp môùi thaønh laäp ñeàu laø Thaùnh ngöõ, veà sau bôûi vì aên uoáng-thôøi gian-höõu tình khoâng bình ñaúng, vaø bôûi vì doái gaït nònh hoùt taêng maïnh, cho neân ñaõ coù caùc loaïi ngoân ngöõ, thaäm chí coù loaøi khoâng coù theå noùi ñöôïc. Hoûi: Theá naøo laø neõo quyû? Ñaùp: Caùc loaøi quyû cuøng moät loaïi Chuùng ñoàng phaàn laøm baïn, cho ñeán noùi roäng ra. Hoûi: Vì sao neõo aáy goïi laø Beá-leä-ña? Ñaùp: Luaän Thi Thieát noùi: "Nhö vua cuûa theá giôùi quyû hieän nay teân goïi laø Dieãm Ma, nhö vaäy luùc kieáp baét ñaàu, theá giôùi quyû coù vua teân goïi laø Tæ-ña. Vì vaäy caùc loaøi höõu tình höôùng ñeán neõo aáy-sinh veà neõo aáy, ñeàu goïi laø Beá-leä-ña. Töùc laø nghóa voán coù trong coõi Tæ-ña, töø ñoù veà sau ñeàu laäp theo teân goïi naøy." Coù ngöôøi noùi: Beá-leä-ña laø giaû danh-giaû töôûng, cho ñeán noùi roäng ra. Coù ngöôøi noùi: Do taïo taùc taêng tröôûng lôùn maïnh veà haønh aùc cuûa thaân-ngöõ-yù tham keo, höôùng ñeán neõo aáy-sinh veà neõo aáy, laøm cho noái tieáp nhau sinh vaøo neõo aáy, cho neân goïi laø neõo quyû. Coù ngöôøi noùi: Ñoùi khaùt taêng leân cho neân goïi laø quyû, bôûi vì loaøi aáy tích taäp maø caûm ñeán nghieäp ñoùi khaùt, traûi qua traêm ngaøn naêm khoâng nghe ñeán teân goïi cuûa nöôùc, leõ naøo coù theå ñöôïc thaáy, huoáng laø ñöôïc tieáp

xuùc hay sao? Hoaëc coù loaøi buïng lôùn nhö nuùi, coå nhoû baèng loã kim, tuy gaëp ñöôïc ñoà aên thöùc uoáng maø khoâng coù theå tieáp nhaän. Coù ngöôøi noùi: Bò xua ñuoåi cho neân goïi laø quyû, bôûi vì luoân luoân bò chö thieân khaép nôi xua ñuoåi, cho neân thöôøng boû chaïy. Coù ngöôøi noùi: Nhieàu hy voïng cho neân goïi laø quyû, nghóa laø ñi theo höõu tình khaùc ôû trong naêm neõo, hy voïng nhieàu maø khoâng vöôït qua nôi naøy, vì nhaân duyeân naøy cho neân goïi laø neõo quyû. Hoûi: Quyû ôû nôi naøo? Ñaùp: Phía döôùi chaâu thieäm boä naøy naêm traêm Du-thieän-na coù coõi cuûa Dieãm Ma Vöông, laø nôi ôû ban ñaàu cuûa taát caû caùc loaøi quyû, töø ñoù löu chuyeån cuõng ôû nôi khaùc. ÔÛ trong chaâu naøy coù hai loaïi quyû: 1. Coù uy ñöùc. 2. Khoâng coù uy ñöùc. Loaøi coù uy ñöùc, hoaëc laø ôû trong röøng hoa-röøng quaû, treân caùc loaïi caây, trong röøng nuùi ñeïp ñeõ, cuõng coù cung ñieän ôû giöõa hö khoâng; cho ñeán hoaëc laø ôû nhöõng nôi thanh tònh khaùc, thoï nhaän caùc nieàm vui cuûa phöôùc thieän. Loaøi khoâng coù uy ñöùc, hoaëc laø ôû trong nhaø xí-chuoàng phaân, möông nöôùc-haøo raõnh; cho ñeán hoaëc laø ôû nhöõng nôi baát tònh ñuû loaïi dô baån, phöôùc ít maø baàn cuøng ñoùi khaùt khoán khoå. ÔÛ chaâu Ñoâng Tyø-ñeà-ha vaø Taây Cuø-ñaø-ni, cuõng coù hai loaïi naøy; chaâu Baéc Caâu-loâ chæ coù loaøi coù nhieàu uy ñöùc. Coù ngöôøi noùi: hoaøn toaøn khoâng coù, bôûi vì caùc neõo quyû do tham keo maø caûm ñeán, chaâu Baéc Caâu-loâ laø nôi sinh cuûa caùc höõu tình khoâng heà coù söï thaâu nhieáp tieáp nhaän. Trong coõi trôøi Töù Ñaïi Vöông Chuùng vaø coõi trôøi Tam Thaäp Tam, tuy coù loaøi quyû coù nhieàu uy ñöùc, maø giöõ coång-tuaàn tra ñi theo phuïc vuï cho chö Thieân. Coù ngöôøi noùi: ÔÛ phía Taây chaâu Thieäm Boä naøy, coù naêm traêm coàn ñaát, saép xeáp laøm hai haøng; ôû trong coàn ñaát thuoäc hai hai haøng, coù naêm traêm khu thaønh, hai traêm naêm möôi khu thaønh laø nôi ôû cuûa loaøi quyû coù uy ñöùc, hai traêm naêm möôi khu thaønh laø nôi ôû cuûa loaøi quyû khoâng coù uy ñöùc. Vì theá cho neân xöa kia coù vò Chuyeån Luaân Vöông teân goïi Nhó-di, baûo vôùi ngöôøi ñaùnh xe teân goïi Ma-ñaùt-leâ: Ta muoán ñi moïi nôi ñeå quan saùt, oâng coù theå ñaùnh xe ñi theo con ñöôøng naøy, ñeå cho Ta nhìn thaáy caùc loaøi höõu tình nhaän laáy quaû thieän aùc. Luùc aáy Ma-ñaùt-leâ lieàn nhö lôøi cuûa nhaø vua, ñaùnh xe ñi qua ôû giöõa hai coàn ñaát, nhaø vua nhìn thaáy loaøi quyû coù uy ñöùc kia, ñaàu ñoäi voøng hoa töôi ñeïp, thaân maëc aùo quaàn coõi trôøi, aên



thöùc aên ngon laønh gioáng nhö ngöôøi coõi trôøi, taát caû ñeàu ngoài xe voi-xe ngöïa daïo chôi vui veû; nhìn thaáy loaøi quyû khoâng coù uy ñöùc, ñaàu toùc roái tung, thaân hình loõa loà khoâng coù aùo quaàn, maët maøy khoâ ñeùt tieàu tuïy, laáy toùc töï che kín, tay caàm ñoà ñöïng baèng ñaát maø ñi xin aên. Troâng thaáy roài tin töôûng saâu saéc ñoái vôùi nghieäp quaû thieän aùc. Hoûi: Hình daùng cuûa loaøi quyû nhö theá naøo? Ñaùp: Phaàn lôùn gioáng nhö loaøi ngöôøi, cuõng coù loaøi ñi ngang, hoaëc laø maët töïa nhö heo, hoaëc laø töïa nhö caùc loaïi chim thuù hung aùc khaùc. Hoûi: Ngoân ngöõ cuûa loaøi aáy nhö theá naøo? Ñaùp: Luùc kieáp môùi

thaønh laäp ñeàu laø Thaùnh ngöõ, veà sau tuøy theo nôi choán phaùt ra caùc loaïi ngoân ngöõ. Hoaëc laø coù ngöôøi noùi: Heã töø nôi naøo maïng chung, sinh ñeán nôi naøy thì laøm hình daùng loaøi aáy, lieàn phaùt ra ngoân ngöõ cuûa loaøi aáy. Lôøi bình: Khoâng neân ñöa ra caùch noùi naøy, bôûi vì neáu töø coõi Voâ saéc cheát ñi roài sinh ñeán neõo naøy, thì coù theå khoâng coù hình daùng, khoâng coù ngoân ngöõ hay sao? Neân ñöa ra caùch noùi naøy: Tuøy theo nôi ñaõ sinh ñeán thì hình daùng ngoân ngöõ cuõng nhö vaäy. Hoûi: Theá naøo laø neõo ngöôøi? Ñaùp: Loaøi ngöôøi cuøng moät loaïi Chuùng ñoàng phaàn laøm baïn, cho ñeán noùi roäng ra. Hoûi: Vì sao neõo naøy goïi laø Maït-noâ-sa? Ñaùp: Xöa kia coù vò Chuyeån Luaân Vöông teân goïi Maïn-ñaø-ña, baûo vôùi moïi ngöôøi raèng: Caùc oâng coù muoán laøm ñieàu gì, thì tröôùc heát phaûi tö duy kyõ caøng, quaùn saùt phuø hôïp. Luùc baáy giôø moïi ngöôøi lieàn nhö lôøi cuûa nhaø vua, coù muoán laøm ñieàu gì, ñeàu tröôùc heát laø phaûi tö duy kyõ caøng, quaùn saùt phuø hôïp, thì ñoái vôùi caùc loaïi nghieäp xöù tinh xaûo maø ñaït ñöôïc thieän xaûo. Bôûi vì coù theå duøng yù ñeå tö duy quaùn saùt maø laøm vieäc, cho neân goïi laø Maït-noâ-sa. Töø ñoù ñeán nay chæ laäp theo teân goïi aáy. Tröôùc luùc chöa goïi theo teân goïi Maït-noâ-sa naøy, con ngöôøi coù luùc goïi nhau laø Vaân Caûnh, hoaëc goïi laø Ña-la-kính, hoaëc goïi laø Ñeå-laïc-ca, hoaëc goïi laø A-sa-ñoà. Coù ngöôøi noùi: Maït-noâ-sa laø giaû danh-giaû töôûng, cho ñeán noùi roäng ra. Coù ngöôøi noùi: Tröôùc ñaây taïo taùc taêng tröôûng veà haønh dieäu cuûa thaân-ngöõ-yù ôû baäc thaáp, höôùng ñeán neõo aáy-sinh veà neõo aáy, laøm cho noái tieáp nhau sinh vaøo neõo aáy, cho neân goïi laø neõo ngöôøi. Coù ngöôøi noùi: Nhieàu kieâu maïn cho neân goïi laø ngöôøi, bôûi vì trong naêm neõo thì nhieàu kieâu maïn, khoâng coù neõo naøo baèng neõo ngöôøi. Coù ngöôøi noùi: YÙ coù theå vaéng laëng cho neân goïi laø ngöôøi, bôûi vì trong



naêm neõo thì yù coù theå vaéng laëng, khoâng coù neõo naøo baèng neõo ngöôøi. Vì vaäy trong kinh noùi: “Loaøi ngöôøi coù ba ñieàu maïnh hôn so vôùi chö Thieân: 1. Duõng maõnh. 2. ÖÙc nieäm. 3. Phaïm haïnh. Duõng maõnh, ñoù laø khoâng thaáy quaû töông lai maø coù theå tu caùc phaùp khoå haïnh. ÖÙc nieäm, ñoù laø coù theå nhôù laïi heát söùc roõ raøng nhöõng vieäc ñaõ laøm, nhöõng lôøi ñaõ noùi traûi qua thôøi gian daøi. Phaïm haïnh, ñoù laø coù theå baét ñaàu gieo troàng nhöõng caên thieän thuø thaéng nhö thuaän phaàn Giaûi tho- aùt, thuaän phaàn Quyeát traïch..., vaø coù theå tieáp nhaän giöõ gìn giôùi Bieät giaûi thoaùt. Bôûi vì nhaân duyeân naøy, cho neân goïi laø neõo ngöôøi.” Hoûi: Loaøi ngöôøi ôû nôi naøo? Ñaùp: ÔÛ boán chaâu lôùn, ñoù laø chaâu Thieäm Boä, chaâu Tyø-ñeà-ha, chaâu Cuø-ñaø-ni, chaâu Caâu-loâ. Cuõng ôû taùm chaâu trung bình. Nhö theá naøo laø taùm chaâu? Ñoù laø chaâu Caâu-loâ coù hai quyeán thuoäc: 1. Chaâu Cöû-laïp-baø. 2. Chaâu Kieâu-laïp-baø. Chaâu Tyø-ñeà-ha coù hai quyeán thuoäc: 1. Chaâu Ñeà-ha. 2. Chaâu Toâ-ñeà-ha. Chaâu Cuø-ñaø-ni coù hai quyeán thuoäc: 1. Chaâu Xaù-tró. 2. Chaâu OÁt-ñaùt-la-maïn-ñaùt-lyù-noa. Chaâu Thieäm Boä coù hai quyeán thuoäc: 1. Chaâu Giaù-maït-la. 2. Chaâu Phieät-la-giaù-maït-la. Hình daùng cuûa con ngöôøi trong taùm chaâu naøy, thaáp nhoû gioáng nhö ngöôøi luøn ôû phöông naøy. Coù ngöôøi noùi:

Baûy chaâu laø nôi ôû cuûa loaøi ngöôøi, chaâu Giaù-maït-la chæ coù La-saùt-sa cö truù. Coù ngöôøi noùi: ÔÛ ñaây ñaõ noùi taùm chaâu, töùc laø teân goïi khaùc cuûa boán chaâu lôùn, bôûi vì moãi moät chaâu ñeàu coù hai teân goïi khaùc. Noùi nhö vaäy thì phaûi nhö caùch noùi tröôùc, moãi moät chaâu trong taùm chaâu naøy laïi coù naêm traêm chaâu nhoû ñeå laøm quyeán thuoäc, trong ñoù hoaëc laø coù loaøi ngöôøi cö truù, hoaëc laø loaøi phi nhaân cö truù, hoaëc laø troáng khoâng. Hoûi: Loaøi ngöôøi hình daùng dieän maïo nhö theá naøo? Ñaùp: Hình daùng cuûa loaøi ngöôøi ñöùng thaúng, nhöng ngöôøi chaâu

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 172 374

Thieäm Boä thì maët nhö thuøng xe, ngöôøi chaâu Tyø-ñeà-ha thì maët nhö nöûa vaàng traêng, ngöôøi chaâu Cuø-ñaø-ni thì maët nhö vaàng traêng troøn, ngöôøi chaâu Caâu-loâ thì maët nhö caùi hoà vuoâng. Hoûi: Ngoân ngöõ nhö theá naøo? Ñaùp: Luùc theá giôùi môùi thaønh laäp thì taát caû ñeàu laø Thaùnh ngöõ, veà sau bôûi vì aên uoáng-thôøi gian-höõu tình khoâng bình ñaúng, vaø bôûi vì doái gaït nònh hoùt taêng maïnh, cho neân ñaõ coù caùc loaïi ngoân ngöõ, thaäm chí coù ngöôøi khoâng coù theå noùi ñöôïc. Hoûi: Theá naøo laø neõo trôøi? Ñaùp: Loaøi trôøi cuøng moät loaïi Chuùng ñoàng phaàn laøm baïn, cho ñeán noùi roäng ra. Hoûi: Vì sao neõo naøy goïi laø Maït-noâ-sa? Ñaùp: ôû trong caùc neõo thì neõo aáy thuø thaéng nhaát, vui söôùng nhaát, toát laønh nhaát, tuyeät vôøi nhaát, cao nhaát, cho neân goïi laø neõo trôøi. Coù ngöôøi noùi: Tröôùc ñaây taïo taùc taêng tröôûng veà haønh dieäu cuûa thaân-ngöõ-yù ôû baäc cao, höôùng ñeán neõo aáy-sinh veà neõo aáy, laøm cho noái tieáp nhau sinh vaøo neõo aáy, cho neân goïi laø neõo trôøi. Coù ngöôøi noùi: Trôøi laø giaû danh-giaû töôûng, cho ñeán noùi roäng ra. Coù ngöôøi noùi: AÙnh saùng taêng theâm cho neân goïi laø trôøi, bôûi vì aùnh saùng nôi thaân töï nhieân cuûa neõo aáy luoân luoân chieáu roïi, ngaøy ñeâm nhö nhau. Phaùi Thanh luaän noùi: Coù theå soi chieáu cho neân goïi laø trôøi, bôûi vì quaû thuø thaéng hieän taïi soi chieáu roõ raøng nhaân ñaõ tu cuûa thôøi gian tröôùc. Laïi nöõa, chôi ñuøa vui söôùng cho neân goïi laø trôøi, bôûi vì luoân luoân daïo chôi khaép nôi höôûng thuï nieàm vui thuø thaéng. Hoûi: Chö Thieân truù ôû nôi naøo? Ñaùp: Coõi trôøi Töù Ñaïi Vöông Chuùng truù ôû baûy nuùi vaøng, cho ñeán ôû treân boán taàng cuûa nuùi Dieäu Cao, vaø ôû trong maët trôøi-maët traêng. Coõi trôøi Tam Thaäp Tam truù ôû ñænh nuùi Dieäu Cao, coõi trôøi Daï Ma cho ñeán coõi trôøi Saéc Cöùu Caùnh, ñeàu ôû treân maây daøy nhö maët ñaát giöõa khoâng trung, ñeàu coù cung ñieän cö truù ôû trong ñoù. Sai bieät thì noùi roäng ra nhö chöông Ñaïi Chuûng Uaån. Chö Thieân coõi Voâ saéc, khoâng coù hình saéc cho neân khoâng coù truù xöù rieâng bieät. Hoûi: Hình töôùng cuûa chö Thieân nhö theá naøo? Ñaùp: Hình daùng cuûa chö Thieân ñöùng thaúng. Hoûi: Ngoân ngöõ nhö theá naøo? Ñaùp: Ñeàu laø Thaùnh ngöõ. Ñaõ noùi veà töøng loaïi sai bieät trong naêm neõo, ôû trong ñoù coù loaøi A-

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 172 375

toá-laïc, nay seõ noùi ñeán. Ñoù laø coù Boä khaùc laäp ra loaøi A-toá-laïc laøm neõo thöù saùu, Boä aáy khoâng neân ñöa ra ñöa ra caùch noùi naøy, bôûi vì kinh chæ noùi

laø coù naêm neõo. Hoûi: Vì sao goïi laø A-toá-laïc? Ñaùp: Toá-laïc laø trôøi, loaøi aáy khoâng phaûi laø trôøi cho neân goïi laø A- toá-laïc. Laïi nöõa, Toá-laïc laø ñoan chaùnh, loaøi aáy khoâng phaûi laø ñoan chaùnh cho neân goïi laø A-toá-laïc. Bôûi vì loaøi aáy ganh gheùt vôùi chö Thieân, khieán cho ñaõ caûm ñeán thaân hình khoâng ñoan chaùnh. Laïi nöõa, Toá-laïc goïi laø cuøng loaïi, loaøi aáy tröôùc ñaây gaàn guõi vôùi trôøi maø cö truù, nhöng bôûi vì chuûng loaïi khoâng gioáng nhau, cho neân goïi laø A-toá-laïc. Nghóa laø luùc theá giôùi môùi thaønh laäp thì caùc A-toá-laïc tröôùc ñoù truù ôû ñænh nuùi Toâ-meâ-loâ, veà sau coù trôøi ôû coõi Cöïc Quang Tònh heát tuoåi thoï- heát nghieäp-heát phöôùc, cho neân töø coõi trôøi aáy cheát ñi sinh vaøo trong choã naøy, cung ñieän thuø thaéng vi dieäu töï nhieân maø xuaát hieän, caùc A-toá-laïc sinh taâm ganh gheùt töùc giaän lieàn traùnh xa nôi aáy. Sau naøy laïi coù vò trôøi thöù hai sinh ñeán, loaøi aáy tieáp tuïc chuyeån choã. Nhö vaäy cho ñeán ba möôi ba vò trôøi theo thöù töï maø truù ôû khaép ñænh nuùi Dieäu Cao, loaøi aáy voâ cuøng töùc giaän lieàn luøi xuoáng phía döôùi. Nhöng chuùng chö Thieân vaøo luùc môùi sinh ra ñeàu chæ veà loaøi aáy maø noùi: Ñaây khoâng phaûi laø chuûng loaïi cuûa mình, ñaây khoâng phaûi laø chuûng loaïi cuûa mình. Vì vaäy laàn löôït chuyeån tieáp noùi khoâng phaûi laø cuøng loaïi. Laïi do sinh taâm ganh gheùt töùc giaän cho neân thaân hình khoâng ñoan chaùnh, chính vì vaäy cho neân noùi khoâng phaûi laø ñoan chaùnh. Hoûi: Caùc A-toá-laïc luøi xuoáng truù ôû nôi naøo? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi: Trong nuùi Dieäu Cao coù nôi thieáu vaéng roãng rang nhö ñoà duøng quyù baùu uùp xuoáng, trong ñoù coù khu thaønh laø nôi ôû cuûa loaøi aáy. Hoûi: Vì sao kinh noùi A-toá-laïc cho raèng mình ôû trong bieån cuøng moät vò maën? Ñaùp: Laøng maïc cuûa Boä aáy ôû trong bieån maën, maø vua A-toá-laïc thì ôû trong nuùi aáy. Coù ngöôøi noùi: Trong bieån maën roäng lôùn, ôû treân taàng Kim luaân coù ñaøi vaøng to lôùn, cao roäng ñeàu naêm traêm Du-thieän-na, treân ñaøi aáy coù khu thaønh laø nôi ôû cuûa loaøi aáy. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì vì sao luaän Thi Thieát noùi: “Caùc loaøi roàng trong bieån thaáy quaân ñoäi cuûa A-toá-laïc, maëc aùo giaùp baèng vaøng, baïc, pheä



löu ly, pha-chi-ca; caàm caùc loaïi binh khí baøng vaøng-baïc..., töø trong thaønh cuûa A-toá-laïc ñi ra, lieàn baùo cho chö Thieân bieát.” Ñaùp: Chö Thieân ñem caùc loaøi roàng ôû treân nuùi vaøng ñeå maø tuaàn tra baûo veä, luùc aáy töø xa thaáy quaân ñoäi cuûa A-toá-laïc ôû trong bieån maën roäng lôùn, töø khu thaønh maø ñi ra, lieàn baùo cho chö Thieân bieát. Nhö coõi trôøi Tam Thaäp Tam coù boán khu vöôøn tuyeät vôøi, ñoù laø Chuùng Xa-Thoâ AÙc- Taïp Laâm vaø Hyû Laâm. Vua A-toá-laïc cuõng coù boán khu vöôøn: 1. Teân goïi Khaùnh Duyeät. 2. Teân goïi Hoan Hyû. 3. Teân goïi Cöïc Hyû. 4. teân goïi Khaû AÙi. Nhö coõi trôøi Tam Thaäp Tam coù caây Ba-lôïi- daï-ñaùt-la. Vua A-toá-laïc cuõng coù caây Chaát-ñaùt-la-ba-tra-leâ. Nhö coõi trôøi Tam Thaäp Tam thì Ñeá Thích laøm chuû, caùc A-toá-laïc thì Tyø-ma-chaát-ñaùt- la laøm chuû. Hoûi: Hình töôùng cuûa A-toá-laïc nhö theá naøo? Ñaùp: Hình daùng cuûa A-toá-laïc ñöùng thaúng. Hoûi: Ngoân ngöõ nhö theá naøo? Ñaùp: Ñeàu laø Thaùnh ngöõ. Hoûi: Caùc A-toá-laïc do neõo naøo thaâu nhieáp? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi: Laø do neõo trôøi thaâu

nhieáp. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì vì sao khoâng coù theå tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh? Ñaùp: Bôûi vì nònh hoùt cong queo laøm cho che khuaát. Hoûi: Ñieàu aáy nhö theá naøo? Ñaùp: Loaøi aáy thöôøng nghi ngôø Ñöùc Phaät laø baïn thaân vôùi chö Thieân. neáu Ñöùc Phaät vì hoï noùi veà boán Nieäm truù, thì hoï daáy leân nghó raèng: Phaät vì chuùng ta noùi veà boán Nieäm truù, chaéc chaén vì chö Thieân noùi veà naêm Nieäm truù. Cho ñeán neáu Ñöùc Phaät vì hoï noùi veà ba möôi baûy phaùp Trôï ñaïo, thì hoï daáy leân nghó raèng: Phaät vì chuùng ta noùi veà ba möôi baûy phaùp Trôï ñaïo, chaéc chaén vì chö Thieân noùi veà ba möôi taùm phaùp Trôï ñaïo. Bôûi vì taâm nònh hoùt cong queo nhö vaäy laøm cho che khuaát, cho neân khoâng coù theå tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh. Laïi nöõa, khoâng theå bôûi vì khoâng coù theå tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, lieàn cho raèng do neõo aùc thaâu nhieáp; nhö nhöõng ngöôøi Ñaït-noa vaø Mieät-leä-xa cuõng khoâng coù theå tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, maø khoâng phaûi laø do neõo aùc thaâu nhieáp, loaøi aáy cuõng phaûi nhö vaäy. Noùi nhö vaäy thì ñeàu laø do neõo quyû thaâu nhieáp. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì vì sao kinh noùi: “Ñeá Thích noùi vôùi vua A-toá-



laïc laø Tyø-ma-chaát-ñaùt-la raèng: OÂng voán laø trôøi ôû nôi naøy.” Ñaùp: Ñeá Thích neân noùi raèng oâng voán laø quyû ôû nôi naøy, maø noùi laø trôøi bôûi vì toân kính cha vôï, cho neân noùi ra lôøi dòu daøng naøy, vaø laøm cho Thieát Chi nghe maø sinh loøng hoan hyû. Hoûi: Neáu laø quyû thì vì sao keát thaân cuøng vôùi chö Thieân? Ñaùp: Chö Thieân tham saéc ñeïp cho neân khoâng vì chuûng loaïi doøng hoï, nhö Thieát Chi laø phuï nöõ A-toá-laïc maø ñoan chaùnh khoâng gì saùnh baèng, vì theá cho neân Ñeá Thích tieáp nhaän ñeå laøm vôï; cuõng nhö con gaùi cuûa Ñaïi Thuï laø vua Khaån-naïi-laïc teân laø Ñoaït YÙ ñoan chaùnh khoâng gì saùnh baèng, tuy laø thuoäc veà neõo baøng sinh, maø Thaùi töû Toâ-ñaït-na Boà-taùt cuûa vua Toâ-meâ caàu keát thaân laøm vôï, ôû ñaây cuõng nhö vaäy. Hoûi: Vì sao laïi thöôøng xuyeân ñaùnh nhau vôùi chö Thieân? Ñaùp: Cuõng coù ngöôøi yeáu keùm cuøng ñaùnh nhau vôùi ngöôøi maïnh khoûe, nhö toâi tôù ñaùnh nhau vôùi chuû, choù gaây söï vôùi ngöôøi. Hoûi: Cuõng coù loaøi ñaõ nhôø haàu hai chö Thieân maø laøm ngöôøi coõi trôøi, nhö thaàn Phieät-laät-ñaït-na, thaàn Chieân-tró-ca, thaàn Chieân-ñoà-löõ-ca, thaàn Boá-laït-noa-baït-ñaït-la, thaàn Ma-ni-baït-ñaït-la, thaàn Ha-lôïi-ñeå, thaàn Maït-ñoä-taéc-kieán-ñaø..., laø neõo trôøi hay laø neõo quyû? Neáu laø neõo trôøi, thì vì sao ñoaït laáy tinh khí cuûa loaøi ngöôøi, cuõng ñoaïn döùt maïng soáng loaøi ngöôøi, thoï nhaän söï cuùng teá cuûa loaøi ngöôøi? Bôûi vì chö Thieân nhìn ñoà aên thöùc uoáng cuûa loaøi ngöôøi gioáng nhö phaân dô, khoâng neân tham aên maø cho laø thôm ngon. Neáu laø neõo quyû, thì thaàn Ha-lôïi-ñeå ñaõ noùi tuïng laøm sao thoâng hieåu? Nhö noùi: “Naøy Khaû AÙi! OÂng neân laëng leõ, OÁt-ñaùt-la cuõng phaûi nhö vaäy, Neáu ñeán luùc Ta thaáy chaân lyù, cuõng khieán cho caùc oâng cuøng thaáy.” Thaàn Maït-ñoä-taéc-kieán-ñaø ñaõ noùi laïi hieåu theá naøo? Nhö noùi: “Tröôûng giaû ñöøng sôï, Tröôûng giaû ñöøng sôï! Ñôøi thöù hai tröôùc ñaây Ta teân laø Maït-ñoä-taéc-kieán-ñaø, cuøng vôùi Tröôûng giaû thöôøng laøm baïn thaân, nay sinh trong coõi trôøi Töù Ñaïi Vöông Chuùng, luoân luoân ôû treân coång Thæ-

phöôïc-ca naøy che choû baûo veä moïi ngöôøi.” Ñaùp: Coù ngöôøi noùi: Nhöõng vò aáy laø thuoäc neõo trôøi. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì vì sao ñoaït laáy tinh khí cuûa loaøi ngöôøi, cuõng ñoaïn döùt maïng soáng loaøi ngöôøi, thoï nhaän söï cuùng teá cuûa loaøi ngöôøi? Ñaùp: Nhöõng vò aáy khoâng coù vieäc laøm nhö vaäy, nhöng quyû thaàn do hoï cai quaûn coù nhöõng vieäc laøm nhö ñoaït laáy tinh khí cuûa loaøi ngöôøi… Noùi nhö vaäy thì nhöõng vò aáy laø thuoäc neõo quyû. Hoûi: Thaàn Ha-lôïi-ñeå ñaõ noùi tuïng laøm sao thoâng hieåu?

Ñaùp: Vò aáy ngu muoäi ñoái vôùi chaân lyù, thaät ra khoâng coù theå thaáy ñöôïc, maø bôûi vì loøng tin saâu saéc cho neân phaùt ra lôøi noùi naøy. Vaû laïi, vaøo luùc baáy giôø nghe noùi veà boán Ñeá, khôûi leân taêng thöôïng maïn, sinh ra yù töôûng thaáy ñöôïc chaân lyù, cho neân daáy leân noùi nhö vaäy. Hoûi: Thaàn Maït-ñoä-taéc-kieán-ñaø ñaõ noùi laïi hieåu theá naøo? Ñaùp: Vò aáy ngu muoäi ñoái vôùi neõo, thaät ra khoâng coù theå bieän giaûi ñöôïc, bôûi vì töï cao cho neân noùi laø mình sinh ñeán coõi trôøi; nhö ngöôøi giaøu coù baây giôø ñeán beân caïnh toâi tôù noâ leä töï xöng laø cao quyù, ñieàu aáy cuõng nhö vaäy. Vaû laïi, hoï nhôø haàu haï chö Thieân coõi trôøi Töù Ñaïi Vöông Chuùng, maø cho raèng chính mình gioáng nhö ñaõ ñöôïc haàu haï, cho neân daáy leân noùi nhö vaäy. Caùc vò thaàn döïa vaøo maët ñaát maø truù nhö Cöu-baïn-traø, Döôïc-xoa, La-saùt-sa, Yeát- tra-boá-ñaùt-na…, ñeàu thuoäc veà neõo quyû. Neáu Khaån-naïi- laïc, Taát-xaù-giaø, Heâ-loâ-saùch-ca, Baø-loä-ni-chieát-la, Pha-laëc-ñoäc-la…, thì ñeàu thuoäc veà neõo baøng sinh, hình daùng cuûa nhöõng loaøi aáy tuy ñöùng thaúng maø haõy coøn coù töôùng cuûa baøng sinh, nghóa laø hoaëc coù tai nhoïn, hoaëc coù mang söøng, hoaëc caàm vuõ khí hieåm ñoäc, hoaëc laøm ñaàu cuûa caùc loaïi chim thuù, hoaëc laøm moùng chaân voán coù cuûa loaøi baøng sinh, vì theá cho neân ñeàu laø neõo baøng sinh thaâu nhieáp. Trong naøy, boán neõo tröôùc chæ heä thuoäc coõi Duïc, cho neân döïa vaøo Ñònh Vò chí maø dieät. Neõo trôøi döïa vaøo baûy ñòa hoaëc laø Vò chí maø dieät. Nhöng neõo trôøi heä thuoäc chín ñòa, heä thuoäc coõi Duïc thì döïa vaøo Ñònh Vò chí maø dieät; cho ñeán heä thuoäc Phi töôûng phi phi töôûng xöù thì döïa vaøo baûy Caên baûn-Ñònh Vò chí-Tónh löï trung gian maø dieät. Nhöng trong naøy ñaõ noùi veà Ñònh, coù ngöôøi noùi: Ñònh voâ laäu. Coù ngöôøi noùi: Ñònh höõu laäu-voâ laäu. Nhö tröôùc ñaõ phaân bieät. Ñaõ noùi veà Dieät, neáu noùi ñaây laø döïa vaøo chuûng loaïi cuûa Dieät maø noùi, thì ñoù laø noùi ñeán Vò chí ñaõ thaâu nhieáp Ñònh Vò chí, Tónh löï trung gian, Caän phaàn cuûa baûy ñòa treân, ôû trong Ñònh Vò chí thaâu nhieáp höõu laäu-voâ laäu, cho neân döïa vaøo Ñònh naøy coù theå dieät neõo trôøi heä thuoäc coõi Duïc, cho ñeán heä thuoäc Phi töôûng phi phi töôûng xöù. Neáu noùi ñaây laø döïa vaøo cöùu caùnh cuûa Dieät maø noùi, thì ñoù laø noùi ñeán Vò chí thaâu nhieáp Ñònh Vò chí-Tónh löï trung gian, ôû trong Ñònh Vò chí chæ thaâu nhieáp voâ laäu, cho neân döïa vaøo Ñònh naøy coù theå dieät neõo trôøi heä thuoäc Phi töôûng phi phi töôûng xöù. Vì vaäy cho neân noùi laø döïa vaøo baûy ñòa hoaëc laø Vò chí maø dieät.

*Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.*